

Seat
No.

B.Lib. and Inf.Sci., (Semester – I) Examination, 2012

Paper – III : MANAGEMENT OF LIBRARY AND INFORMATION CENTRES

(Paper – I) (New Course)

Sub. Code : 47733

Day and Date : Friday, 23-11-2012

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 1.30 p.m.

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**
2) **All questions carry equal marks.**

1. Define the concept of management. Discuss the functions of management with their application in Libraries and information centres. 20

OR

Define 'Human Resource Management'. Describe recruitment and training of library staff and organizational structure of library staff.

2. What is planning ? Explain how planning is fundamental in achieving goals and objectives of library. 20

OR

Describe salient features of library building and explain their importance at the time of planning stage of Library building.

- Describe different techniques of budgeting useful for preparing budget for libraries. 20

OR

Enumerate principles of management and discuss how they are applicable to the management of library and Information centres. 20

Write short notes on **any four** :

- Motivation
- Inter-personal relations
- Recruitment procedure
- Budgetary control
- Risk management
- Cost effectiveness and cost benefit analysis.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न लिहिणे आवश्यक आहे.

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. व्यवस्थापन म्हणजे काय ? ग्रंथालय व माहिती केंद्रामध्ये व्यवस्थापनाच्या कार्याचा वापर यावर चर्चा करा.

किंवा

‘मानवी संसाधन व्यवस्थापन’ व्याख्या द्या. ग्रंथालयातील सेवकांची भरती व प्रशिक्षण तसेच सेवक वर्गाची रचना यांचे वर्णन करा.

२. नियोजन म्हणजे काय ? ग्रंथालयाची ध्येये व उद्दिष्टे साध्य करण्यासाठी नियोजन हे कसे मूलभूत आहे ते स्पष्ट करा.

किंवा

ग्रंथालय इमारतीच्या प्रमुख वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा व ग्रंथालय इमारतीचे नियोजन करताना त्यांचे महत्त्व स्पष्ट करा.

३. ग्रंथालय आर्थिक नियोजन तयार करण्यासाठी उपयुक्त असणाऱ्या वेगवेगळ्या तंत्रांचे (पद्धतींचे) वर्णन करा.

किंवा

व्यवस्थापन तत्वांची यादी द्या. व्यवस्थापन तत्वांचा ग्रंथालय व माहिती केंद्रासाठी वापर याची चर्चा करा.

४. खालीलपैकी कोणत्याही चारवर टीपा लिहा.

अ) प्रेरणा

ब) सेवक वर्गातील परस्पर संबंध

क) भरती प्रक्रीया

ड) अंदाजपत्रकीय नियंत्रण

इ) जबाबदारीचे (Risk) व्यवस्थापन

फ) कॉस्ट इफेक्टिव्हनेस अँड कॉस्ट बेनिफीट अँडॅलिसीस.